

**УЛАД ЗОНОЙ БАЙДАЛ
НАЙЖАРУУЛХА ЗОРИЛГОТОЙ
УГАЙ МҮРГЭЛЭЙ
"ТЭНГЭРИН ОРДОН"
БАРИГДАХАНЬ!**

12 н.

**УРАН ДАРХАНАЙ
БҮТЭЭЛНҮҮД
ДЭЛХЭЙЕ
ШЭМЭГЛЭНЭ**

13 н.

1921 оной
декабриин
21-нээ гарана

Эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

Буряад Үнэн

Бүгэдэ арадай сонин

2013 оной
сентябриин 5
Четверг

(21934)
№ 35 (849)

Гарагай 5
www.
burunen.ru

Сергей Донцовбагай фото-ураг

НИИСЛЭЛ ХОТОМНАЙ БҮГЭДЫЕМНАЙ ТҮРЭНЭН ҮДЭРТӨӨ УРИНА

Сентябриин 7-до Улаан-Үдэ хото 347 жэлэйнгээ баяр тэмдэглэхэнь. Энэ удаа найндэр "Улаан-Үдэ – хүндэмүүшэ нийслэл" гэнэн уряа дорой үнгэргэгдэнэ гэжэ хануулая. Хотымнай ажалуугшадта болон айлшадта олон тоото хэмжээ ябуулганууд дуралдагдана.

Тиин Улаан-Үдын түрэнэн үдэртэ дашарамдуулагдан, мүнөөдэр Бестужевай нэрэмжэтэ Ород драмын театрай урдахи талмай дээрэ үдэшин 5 сагта заншалта "Һүнэй үдэр" эмхидхэгдэхэнь. Найндэрэй онсо шэнжэ тухай хэлэбэл, гүрэнэймнай эгээл ехэ аяга соо хүн далай салгидажа, Россиин рекорд сохигдохо болоно. Иимэ зорилготойгоор аяар 1000 литр хэмжүүртэй аяга бүтээгдэнхэй юм. Тиин энэ үйлэ хэрэгые Россиин Рекорднуудай номой редактор Станислав Кононенко өөрөө хүтэлбэрлэжэ, Буряадта гүрэнэймнай эгээл ехэ аяга соо хүн юулэгдээ гэжэ бүридхэлдэ абаха. Энэ аягын хажууда 5 метр үндэртэй үнээн тодхогдохо. Мүн тиихэдэ хүн зон амиды үнээдые хараха аргатай. "Байкал" учхоз хоёр үнээдэ асаржа, хаалишадын тэдэнэеэ бултанай хараһаар байтар хааха юм.

"Һүнэй үдэр" гоё найхан концерт наадаар түгэсэхэ. Эндэ дуун болон хатарай "Байгал" театр, Нэгэдэхи каналай "Минута славы"

дамжуулгада хабааһан уян нугархай ба-сагаднай, Сандра дуушан, "Адреналин Крю" бүлгэм болон бусад хабаадаха.

Сентябриин 6-да баһал һонирхолтой хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ. Бестужевай нэрэмжэтэ Ород драмын театр соо үдэшин 7 сагта "Мисс Улаан-Үдэ – 2013" гэнэн конкурс эмхидхэгдэхэ, Хотын түүхын музей соо үдэшин 5 сагта Россиин габыята уран зураашан, Буряадай арадай уран зураашан Юрий Мандагановай бүтээлнүүдэй үзэсхэлэн нээгдэхэ.

Сентябриин 7-до Сөвөдүүдэй талмай дээрэ найндэрэй гол хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ: нэн түрүүн 11 сагта Хотын түрэнэн үдэрэй нээлгын баяр ёһолол боложо, саашадаа бүхэли үдэрэй үргэлжэдэ элдэб янзын концертнүүд эмхидхэгдэхэ, харин 22.30-да Улаан-Үдын тэнгэриин хөгжэмтэ фейерверк гэрэлтүүлхэ. Энэ үдэр хотымнай бусадшы талмайнууд дээрэ, тэрэ тоодо хотын паркнууд соо, Арбат болон Хубисхалай талмай дээрэ элдэб янзын хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэхэ юм.

Харин Забайкалийн арадуудай этнографическа музей соо 11 сагнаа "Урданай хотын үдэр", "Караван дружбы" болон "Гүннуудай соёлой фестиваль" гэнэн гурбан найндэр эмхидхэгдэхэ.

Дьжигт МАРХАДАЕВА.

ВТБ В УЛАН-УДЭ ОБЪЯВЛЯЕТ О НОВЫХ УСЛОВИЯХ ПРИВЛЕЧЕНИЯ*

В банке ВТБ вступили в силу изменения в условия привлечения денежных средств юридических лиц.

При размещении средств в срочный депозит со сроком привлечения до года и свыше года появилась опция досрочного расторжения, а ставка по указанному депозиту указывается на весь срок размещения без возможности ее изменения в одностороннем порядке. В случае размещения средств на срок свыше года отменена возможность банка изменить процентную ставку по истечении года размещения.

Изменен также порядок начисления процентов по срочному депозиту с возможностью досрочного расторжения (до года). В договоре сразу фиксируется эффективная процентная ставка, по которой будут начислены и выплачены проценты по депозиту в зависимости от фактического срока его размещения.

В банке ВТБ предусмотрена возможность перевода денежных средств в депозит несколькими суммами при условии, что все суммы будут переведены на счет по депозиту в течение одного рабочего дня.

Продлен срок заключения сделок по депозитам «Овернайт», подробнее об условиях клиенты могут узнать по адресу банка ВТБ в Улан-Удэ: улица Ключевская, 55.

«Очередные изменения, которые коснулись условий привлечения, максимально учитывают потребности наших клиентов. Они делают продукты более удобными и востребованными, повышая в целом конкурентоспособность продуктовой линейки ВТБ», - отметила Инесса Лхасаранова, руководитель дирекции ВТБ по Республике Бурятия.

Объем денежных средств, размещенных клиентами ВТБ в Улан-Удэ в депозитах, за первое полугодие 2013 г. составил более 2 млрд. рублей, что в два раза превышает показатель за аналогичный период прошлого года (1 млрд. рублей).

Для справки:

ОАО Банк ВТБ, его дочерние банки и финансовые организации (группа ВТБ) являются ведущей российской финансовой группой, предоставляющей широкий спектр финансово-банковских услуг в России, СНГ, странах Западной Европы, Северной Америки, Азии и Африки.

В России Группа осуществляет банковские операции через один материнский (Банк ВТБ) и пять дочерних банков, крупнейшими из которых являются ВТБ24, Банк Москвы и «ТранскредитБанк». Дочерние финансовые организации Группы предоставляют услуги на рынке ценных бумаг, услуги по страхованию, лизингу, факторингу или иные услуги финансового характера.

За пределами России банковская сеть Группы осуществляет свою деятельность через 15 дочерних кредитных организаций, расположенных в странах СНГ (Армения, Украина (два банка), Беларусь (два банка), Казахстан и Азербайджан), в Европе (Австрия, Кипр, Германия, Франция, Великобритания и Сербия), в Грузии, в Африке (Ангола), через два представительства, расположенные в Италии и Китае, через два филиала ВТБ, расположенные в Китае и Индии, а также через 5 офисов ВТБ Капитал в Сингапуре, Дубае, Софии, Гонконге и Нью-Йорке. По состоянию на 31 марта 2013 года Группа ВТБ является второй крупнейшей финансовой группой России по активам (7 602,8 млрд рублей) и средствам клиентов (3 727,9 млрд рублей). Основным акционером ВТБ является Правительство РФ, которому в лице Федерального агентства по управлению государственным имуществом принадлежит 60,9% акционерного капитала.

Дирекция ОАО Банк ВТБ по Республике Бурятия – одно из ведущих кредитных учреждений Республики Бурятия. Работает на региональном рынке с 05 мая 2005 года. Среди клиентов предприятия оборонной, лесоперерабатывающей, пищевой промышленности, предприятия энергетики, строительной отрасли, торговли, ЖКХ. Является ведущим банком по обслуживанию внешнеторговой деятельности предприятий – участников ВЭД Республики Бурятия.

С более подробной информацией можно ознакомиться на сайте: www.vtb.ru

Буряадай Правительство: хүгжэлтын шэглэл

БУРЯАДАЙ ГҮРЭНЭЙ УНИВЕРСИТЕТ ШЭНЭ БАЙШАНТАЙ БОЛОО

НУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ ОЮУТАД БЭЛЭГ АБАБА

Шэнэ байшанай нээлгэнэй баяр ёһололдо Буряад Республикын Толгойлогшо Вячеслав Наговицын, эрдэм нуралсалай министр Алдар Дамдинов, Улаан-Үдэ хотын мэр Александр Голков, хүндэтэ айлшад, университеттэ алишье сагта ажаллаһан ветеранууд, оюутад гээд хабаадаа.

Вячеслав Наговицын Буряадай гүрэнэй университеттэ шэнэ байшанай нээлгэнэй баяраар сугларагшадые амаршалаад, энэ шэнэ байшан нийслэл хотын түб талмай шэмэг болобо гэжэ тэмдэглээ.

- Энэ шэнэ байшан хадаа оюутад болон багшанарта нуралсалай шэнэ жэлдэнь ехэ хайн бэлэг боложо үгэбэ. Ганса эрдэмэй гуламтын үндэһэ нуурин бэшэ, харин нийслэл хотын эгээл гол Сөведүүдэй талмайда оршодог оперо болон баледей театрай гоё хайхан байшантай тааралдан баригдаа. Энэ мүнөөдэрэй барилга ехэ удаан, хүшэрхэн ажалаар баригдабашье, бидэниие мүнөөдэр баясуулжа байна бшуу, - гэжэ Буряад Республикын Толгойлогшо онсолбо.

Буряадай гүрэнэй университеттэ шэнэ корпус эрдэмэй элдэб шэнжэлэгнүүдые бээлүүлгын лаборатори боложо үгэхэ юм. Зүүн Сибириин Эрдэмэй түбэй нөөсэ болохоһоо гадуур, эндэ асар ехэ компьютерна үндэһэн баялгитай электронно номой сан байгуулагдаха. Европын эрдэмэй хэмжээнэй номой санда ямаршые эрдэмэй ажал

бэлдэхэ арга олдогдохо, ганса эндэ нурладаг оюутад бэшэ, мүн ондоо хотонуудай нуралсалай дээдэ эмхинүүдэй оюутад ерээд, эрдэм шудалха аргатай болоно. Университет тойроод байһан дэбисхэр дээрэ Wi-Fi-холбоон байгуулагдаад, залуушуул түб талмай, фонтанай дэргэдэ нуугаад, интернет харилсаагаар ном шудалха аргатай болохо. Энэ талмай оршон тойронхи газар Буряад Республикын залуушуулай интеллектуальна гүн ухаанай түб болохо ёһотой.

УНИВЕРСИТЕТ ҮРЭ ДҮНТЭЙ ЭРДЭМЭЙ ЭМХИ БОЛОХО ЗЭРГЭТЭЙ

Буряадай гүрэнэй университеттэ шэнэ байшан соо электронно номой санһаа гадуур үшөө хоёр эмхинүүд: зүүн зүгэй хэлэ бэшэгэй факультет ба университеттэ захиргаан нүүжэ орохо.

- Гүрэнэй классическа университет байгуулаха ханабал, тэрэнэй захиргаан үндэр хэмжээндэ байха ёһотой. Бүхы дэлхэйн университетүүд хайханаар бүтээгдэн шэнэ түхэлэй байшангуудта байрладаг. Өөрынгөө нюур харуулна ха юм даа, - гэжэ ректор Степан Калмыков мэдээсэбэ.

Мүн ректорэй хэлэнээр, университет байгша онои сентябрь һара соо дээдэ эрдэмэй нуралсалай эмхинүүдэй шалгадаг мониторингдо дансануудые бэлдээд үгэхэ юм. Мүнөөдэрэй байдлаар, Буряадай университет үрэ дүнтэй нуралсалай эмхинүүдэй тоодо орохоор сэгнэлтын бүхы хэмжүүртэй болоод байна бшуу.

Шэнэ байшангай 6-дахы дабхарта актава зал бариг-

дажа байна. Эндэ үндэр хана, паркет, гоё люстрэ, балкон дээрэ хүгжэмэй оркестр байгуулагдаха. Эндэ университеттэ оюутад элдэб соёлой хэмжээнүүдые үнгэргэхэ аргатай, жэшэнь, мүнөө ерэхэ шэнэ жэлэй түрүүшын балмаскарад энэ танхим соо үнгэрхөөр хараалагдана.

Эдэ үдэрнүүдтэ университет шэнэ байшан руугаа зөөжэ эхилхэ, харин зүүн зүгэй факультеттэ оюутад сентябрь һара соо үшөө хуушан байшандаа нураад, октябрь һара соо нүүхэ юм. Юуб гэхэдэ, эд бараагаар хангаха эмхинүүдэй конкурстендэ үнгэргэлгын ажалай ябасаһаа дулдыдана хаш. Тиигэжэ шэнэ байшан мүнөө эд бараагүй, хоонон байна.

БАРИЛГА СААШАА ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛЭГДЭХ

Буряадай гүрэнэй университеттэ шэнэ байшан 2011 ондо баригдажа эхилһэн юм. Түсбөөрөө барилга байгша онои ноябрь һара соо түгэсэхэ байгаа. Энэ барилгада 450 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Үшөө 160 миллион түхэриг үгтэнхэй, тэрээндэнь нуралсалай корпусуудай хоорондохи холбоонууд баригдаха. Эдэ бага сага ажалнууд жэлэй түгэсэтэр дүүрэхэ юм. Университеттэ оюутадай хамтын байрын нуури шэнэ байшангай ара таладан табигданхай. "500 студенческх бассейн" гэдэн федеральна программын шугамаар университеттэ оюутадай бассейн 2014 ондо баригдажа эхилхэ түсэбтэй. Энэ барилга хотын түб стадионой дэбисхэр дээрэ баригдаха.

Радна-Нима БАЗАРОВАИ фото

ШЭНЭ БАЙШАНДА БУЛТА БАЯСАНХАЙ

Университеттэ шэнэ байшангай баяраар багшанар, оюутад, ажалай ветеранууд амаршалгын хайхан үгэнүүдые хэлээ. Зүүн зүгэй хэлэ бэшэгэй факультеттэ оюутад 8 янзын: ород, буряад, хитад, түүрэг, япон, монгол, солонгос, англи хэлэнүүд дээрэ амаршалгын баярай үгэнүүдые хэлэбэ. Олон янзын хэлэн дээрэ дуу дуулажа, гоё хайхан хатарнуудые гүйсэхэбэ.

УЛААН-ҮДЭДЭ ҮШӨӨ НЭГЭ ЯБАГАН ГУДАМЖА БИИ БОЛОЖО МАГАД

Буряадай гүрэнэй университеттэ шэнэ байшангай барилгын үедэ Ранжуровай гудамжа дээгүүр автомашины харгы хаагдаһан юм.

- Мүнөө одоол барилга түгэсэжэ, харгы нээгдэхэ ёһотой, - гэжэ Вячеслав Наговицын мэдээсэбэ.

Зүгөөр университеттэ ректор Степан Калмыков Ранжуровай нэрэмжэтэ гудамжа

автомашинын харгы хаагаад, хүнэй ябадаг харгы болохо тухай асуудал шийдхэгдэнэ гэжэ мэдүүлбэ.

- Хотын дэбисхэр дээрэ залуушуулай интеллектуальна түб хэрэгтэй ха юм. Мүнөө байһан Арбат гүн ухаанай түб гэжэ хэншые нэрлэхэгүй даа. Энэ фонтанай дэргэдэ интернет холбооной ашаар залуушуул харилсаха, манай электронно номой сангай мэдээсэлнүүдые шудалха, кофе ууха бшуу, - гэжэ Степан Калмыков тэмдэглээ.

Ректорэй тэмдэглэнээр, оюутадай, мүн бүхы залуушуулай талмай Улаан-Үдэ хотын түб талмай дэбисхэртэ байгуулха шухала.

- Бидэ мүнөө Буряад Республикын Толгойлогшотой хэлсээбди, энэ ханамжыемнай дэмжээ. Хотын мэр Александр Голковтой уулзажа, энэ асуудалаар үшөө хөөрөлдэхэбди. Минии ханахада, тэрэ энэ асуудал шийдхэлсэхээр бэлэн хаш, - гэжэ ректор ханамжалба.

Цырегма САМПИЛОВА.

РЕСПУБЛИКЫН ЭКОНОМИКОДО АША ТУҺАТАЙ

Буряад Республикын Толгойлогшо Вячеслав Наговицын албанай хэрэгээр Сэлэнгын аймаг ошоодо, Гусиноозерск хотодо байгуулагдаһан "Байкальский базальт" гэдэн эмхиин ажарбуулгатай танилсаба. Базальтаар хэгдэнэн барилгануудые дулаалдаг энэ зүйлэй үйлдбэриин хүгжэлтэдэ байгша ондо 20,7 миллион түхэриг һомологдоо. Инновационно эмхи хадань республикын бюджетэдэ гаргашалагдаһан мүнгэн зөөриин тэдхэмжэ субсиди 6,5 миллион түхэриг үгтэнэн байха юм.

Мүнөөдэрэй тоогоор, энэ эмхидэ 28 хүн ажаллана, үйлдбэриин хүсэндөө орохоодо, үшөө олон хүдэлмэрилэгшэд хэрэглэгдэхэ юм. Тиймэһээ Гусиноозерск хотодо ажаруушад ажалаар хангагдаха гэжээ.

- Энэ түхээрэлгэ 7 жэлэй туршада ашаглажа шэнжэлэгдээ, харин эндэ түхээрхэдээ, 2 жэлэй туршада бүтээгэбди. Дэлхэй дээрэ иимэ үйлдбэри үгы юм. Энэ

юрын үйлдбэриин эд элбэг ха юм. Нэгэ килограмм базальт бүтээхын тулада оройдоол 0,8 киловатт гаргашалагдана. Харин ондоо тээ иимэ хэрэгтэ аяр 4 киловатт гаргашалагдана бшуу, - гэжэ энэ базальтова завод байгуулагдаһан нэгэн Сергей Пашинский мэдээсэбэ.

Эмхиин бүрин хүсэндөө ажаллажа эхилхэдэ, хойто жэл республикын хэрэгтэ 300 мянган куб базальтова зүйл үйлдбэрилэгдэжэ эхилхэ байна. Монсогойруулан

рулон боложо бүтээгдэнэн энэ зүйл мүнөөдөө Гусиноозерск ГЭС дулаалалгын, заһабарилгын ажалда хэрэглэгдэнэ. Энэ зүйл холын газарнуудта абаашааар бэшэ. Юуб гэхэдэ, нэгэ вагон руу оройдоол 4 тонно багтана. Тийхэдээ, холо абаашаада, харгын гарза ехэ болохо.

Энэ эмхи Буряад Республика дотор байгуулгын урда тээ Эрхүү можын Култук тосхондо 2 жэлэй туршада дүршэлэй ашаглалга гараһан байгаа. Эрхүү можо дотор зайн га-

АВТОРАЙ фото

лай сэн манай эндэхидэ орходоо ехэ хүнгэн ха юм даа. Тиймэһээ энэ эмхи тэндэ ехэ амжалтатай ажаллаа.

Республикын Толгойлогшо энэ шэнэ эхи табиһан эмхи ехэтэ дэмжэжэ, тон манай үйлдбэриидэ хэрэгтэй эмхи гэжэ тодруулба.

- Базальт гэжээ үнэһөөр хэгдэнэ ха юм даа. Харин манай республикын электростанцинуудта үйлдбэриин үлдэсэ үнэнхэн ехэ элбэг, хайшаншые хэхээ ойлгожо ядажа байдаг. Тэрэниие хэрэглэхэ. Шэнэ

үйлдбэрилэгдэ оруулбал, түргэн зохиогдодог барилгын хэрэгсэл боложо үгэхэдэнь ехэ хайн ха юм. Илангаяа бидэ мүнөө түргэн мурөөр эмнэлгын эмхинүүдые, библиотеке, клубуудые барихадманай, тон туһатай байха. Энэ ноу-хау патент абанхай, ганса манай Буряад орондо би бшуу. Бэрхэл залуу хүбүүд иимэ хайн түхээрэлгэ бүтээжэ, хайн ажал эрхилжэ байна, - гэжэ Вячеслав Наговицын магтаба.

Цырегма САМПИЛОВА.

Ивалгын аймагай зоной ажал хэрэг

Олег ПАК:

“ЭНДЭМНАЙ АРБУЗУУД СЭСЭГЛЭХЭ...”

Хэдэн арбаад жэлэй саана Исток тосхоной хажуугаар гарахадамнай, балай хайн шанартай бэшэ капуста тарижа, ургасаа абажа байһан олон тоото хитад хүдэлмэришэдые харадаг бэлэйбди. Тээмэндэ бидэ, журналистнууд, РБ-гэй хүдөө ажыхын болон эдээ хоолой министр Александр Манзановтай хамта республикын Правительствын Түрүүлэгшын экономическа хүгжэлтөөр орлогшо Александр Чепигэй хүтэлбэри доро Ивалгын аймагаар ябажа, “Агролидер Плюс” гэхэн ООО-гой ургуулһан эндэхи хайн шанартай овош, хартаабха хаража баясаббди. Энэ Истогой дэргэдэхи үргэн поли дээрэ нэмжыһэн, наранда холоһоо сайран харагдаһан томонууд, хатуу капустануудые барижа үзэжэ, булта хайн сэгнэлтэ үгэббди, энэ эмхиин бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ О.В. Пактай танилсаббди, холье хараалһан түсэб, ажал тухай һонин хөөрөөнь шагнаббди.

“АЮУЛТА БАЙДАЛДА ОРОНОН АМАРАЙХИДТА ТУҢАЛХАБДИ”

Энэ эмхиин генеральна директор Олег Пак 17 жэлдэ Буряад орондо ажаһууха үедөө овош бэрхээр ургуулаа, олон теплицэ барья гэжэ мэдэббди. “Эндэ уһанай асуудал табигданагүй, хажуудахи карьерһээ уһаа абанабди, “Волгоград” гэхэн уһалууриин агрегадаар трактор дээрэһээ ишэ, тишэнь сасан уһалнабди. хайн газартайбди, тиигэбшье хайн шанартай, орёо үтэгжүүлгэ, мүн гибридна үрэнэ хэрэглэнэбди. Ивалгын дасанай урда тээ 340 гектар газар абажа, тэндээ һонгино, морхооб, свёкло дунгал дунгалаар уһалдаг нариихан шлангануудые ажалдаа нэбтэрүүлээбди. Шэнэ аргаар уһалхадамнай, ургасамнай 2 дахин дээшлээ гэхэн хөөрөөндэмни этигэхэ байхат. Эртын капуста хурьяжа, 7 түхэригөөр (1 килограммай түлөө) худалдаабди, һаяар орой эдээшэдэг капуста хурьяхабди, дунда зэргээр 1 гектарһаа 400 центнер капуста абахаар харааланхайбди. 1200 тонно хартаабха, 700 тонно морхооб хурьяха түсэбтэйбди. Харин 2015 ондо 800 гектар газар дээрэ овош, хартаабха ургуулхадамнай, бүхы республикын хүн зоние хангаха арга олгогдохо байна. Бидэ УСФИН-ай эмхинүүдтэй овошээр хангаха хэлсээ баталанхайбди, хэрэгтэй болоо һаань, аюулда ороһон, үертэ абтаһан Амарай областиин зондо овош, хартаабха худалдаха аргатайбди, туһалхабди”, - гэжэ хөөрөөгөө эхилһэн урагшаа һанаатай ударидагша Олег Викторович олон ороной, тэрэ тоодо Россиин бүтээһэн, шэнэхэн “Джон Дир” гэхэн трактораар хатуушаг газарай паар хахалжа байһан, энэ үдэрэй халуунда оройдоошье халуудаагүй (эндэнь кондиционер, холодильник, мүнөө үеын түхээрлэгнүүд олон) механизатор Владимир Балагуровтай танилсуулаад, саашан иигэжэ тэмдэглээ:

- Овош ургуулха, хурьяадамнай бидэнтэй хүдэлхэ хүнүүд дуталдана, хариин ороной 70 хүние эрихэдэмнай, оройдоол 10 хүдэлмэришэние үгөө. Олон хүние хариин ороноудай шэнэ трактор, механизмуудта, хурьяалгын техникэдэ хүдэлхөөр нургаха хэрэг гарана.

Ивалгын дасанай урда хажууда хабтайн харагдаһан, хоорондоо зайнуудтай улаан, сагаан һонгинонуудай дээрэхи ногоон һөөгүүдэй жэрүлдэн, тон гоёор ургажа байхые хараабди. Тээ саагуурнь свёкло, морхооб ехэ һайнаар ургажа байба, юб гэхэдэ,

Надежда УХИНОВАГАЙ фото

дунгал дунгалаар уһалдаг мүнөө үеын түхээрлэгэ табигданхай байгаа бшуу. Саратовһаа эндэ хүдэлхөөр уригдаһан һаһажаал, сагаан толгойтой, ажалай баян дүршэлтэй, нагасань болодог Владислав Хам бидэниие баяртайгаар угтажа, энэ шэнэ уһалууриин түхээрлэгын хайн шанартай ажал тухай хөөрөө, уһанай хоморто, бороогүйдэ энэ онол арга тон ехэ аша туһатай байна гэжэ бидэниие этигүүлбэ. Эндэ 8 гектар дээрэ свёкло, 6 гектарта хоёр сортын һонгино, 8 гектар газар дээрэ морхооб таригдаһан байна, эндэ ургуулагдаһан уб улааханууд, амтатай гэгшын арбузуудаар хүндэлүүлбэбди.

“Хатанхай энэ газарта ерээдүйдэ оазис болохо, арбузууд сэсэглэхэ... Бидэнай ажал дэмжэһэн “Единая Россия” партиин туһаламжа бэе дээрэ, ажал дээрэ мэдэрээбди” гэжэ тон баяртайгаар бидэндэ сонсоһон Олег Пакай үгэнүүдтэ бидэшые найдаббди, юб гэхэдэ, иимэ урагшаа һанаатай, шанга хүсэл эрмэлзэлтэй, холье хараалһан энэ хүтэлбэрилэгшын хэлэһэн үгэдөө хүрэдэг, хэлэһэнээ заабол бэлүүлдэг заншалтай байһаниинь олондо мэдээжэ юм. Тиигээдшье Истогто (Исток-С) оршодог томо гэгшын автогаражай хорой соохи мүнөө үеын техникэ, ерээдүйн ургаса хадагалха овошехранилициин баригдажа байһые хаража, сэдхэл дүүрэн гэртээ бусааббди. Эндэ хоёр-гурбан дабхар офисой байшан, консервнэ завод (Загарайн аймагай Үнэгэтэйн заводһоо асараа – холо, хиналта хэрэгтэй) барижа холье хараа түсэбтэй О.В. Пакта һанаһандаа хүрэхые, һарбайһанаа абахые, амжалтатай ажаллахые хүсэнэбди.

“ЭМХИТЭЙ, ГУРИМТАЙГААР АЖАЛАА ЭХИЛБЭ”

“Капустина М.Н.” гэхэн таряашанай-фермерскэ ажыхы КФХ нээл-

гээр 1 миллион 50 мянган түхэриг Правительстванаа, мүн тиихэдэ 200 мянган түхэриг грант шүүгээ. Ажыхын түрүүлэгшэ Олег нүхэртээ “Бурятагроснабһаа” шэнэ трактор, тиихэдэ 8 толгой үхэр (8 үнээ, 1 буха), һу һаадаг түхээрлэгэ худалдажа абанхай, нютагаархидтаа һуеэ 35 түхэригөөр, зөөхэй, эзэгэйгээ 300 түхэригөөр худалдана. “Үбһэ хурьяалгын үедэ 300 центнер үбһэ бэлдэбди, 7-8 гахайтайбди, саашаа ажыхыгаа хүгжөөхэ зорилготойгоор 20 үхэртэй болохо, һу үйлэдбэрилгээ хүгжөөхэ түсэбтэйбди” гэжэ хөөрөөһэн гурбан хүүгэдтэй Марина Назаровнае газарай асуудал (газарынь эндэ ажаһуугдай пайда ороно) һанаата болгоно. Хурамшын, Оронгын хажууда газар үгтэхэ болонхой ха. Хүдөөгэй ажал хайн мэдэхэ үбгэнэйн эсэгэ Василий Иванович тэдэндэ туһална.

Гильбэрын дэргэдэхи Борсой гэжэ газарта бэрхэ хонишодой гэр бүлэдэ түрэн, мал ажалье баһаа мэдэхэ Даба Очиров Правительстванаа 1 миллион түхэригэй грант шүүһэнэйнгээ удаа КФХ энэ хабар нээгээ юм. Түрэл гаралта малайнгаа үбэлжлэгын үбһэ бэлдэжэ байһан фермер 80 тюк пресслэгдэһэн үбһэ хорой соогоо бэлдэнхэй байна. Үбһэнэй хаһын һүүлдэ 18 үхэр, ашаанай машина худалдан абаха түсэбтэй Даба Очиров олзборилһон мяхаа худалдажа, 237 мянган түхэриг мүнгэ ашаглаха, тушааха түсэбтэй. Тиихэдэ 58 гектар газар арендэдэ абанхай. “Баян дүй дүршэлтэй эжы, абаһаа, ажалша гэр бүлэһөө хүдөөгэй ажал хайн мэдэхэ болоһон Дабаамнай хайн хүдэлхэ байха” гэжэ нютагайн зон омогорхон хэлэнэ һэн.

“Республика дотор фермернүүдтэ, хубиин ажыхынуудта хубаарилгандан үгтэһэн гүрэнэй мүнгэ зөөриин аша үрэтэйгөөр хэрэглэгые шалгаха гэхэн гол зорилго энэ Ивалгын райо-

ноор ябаха үедэ хараалагдаба гэшэ. “Единая Россия” партиин федеральна программын ёһоор бага тосхонуудые, фермерскэ ажыхынуудые, гэр бүлын-малай фермернүүдые, овош, хартаабха ургуулдаг хубиин предпритинуудые дэмжэхэ талаар Ивалгын аймагта ябуулагдажа байһан хайн жэшээнүүдые хараабди, олзын хэрэгэй хүгжэжэ байһые сэгнэббди. Правительстванаа үгтэһэн мүнгэн зөөриин хайнаар ашаглагдажа байһые гэршэлбэ, тиин этигэл найдариимнай харюулба гэшэ. Мүнгэ зөөридэ гүрэн түрын зүгһөө хүртөөгүй зоной сэдхэл, найдал бү “унтар”, саашаа бүри хайнаар бизнес-түсэбөө, ерээдүйн хараа бодолоо бүри үргэнөөр харуулха, бидэниие ерээдүйн найдамтай, олзо орошотой ажалдаа этигүүлхэ оролдохыетнай урьалнаб, бидэ тиимэ зоние мүнгэ зөөрээр дэмжэхэбди. Республикын Правительствын Толгойлогшо В.В. Наговицын оло дахин аймагуудаар ябажа, хүдөө ажыхын продукцияр республикынгаа хүн зоние хангаха асуудалда гол анхаралаа хандуулна. Хабартаа муу шанартай хитад овош – морхооб, капуста хэрэглэнгүй, харин өөһэдынгөө ургуулһан хайн шанартай, хүдөө ажыхын эдээ хоолоор - мяха, һүүер, һүнэй продукцияр, овош, хартаабхаар республикынгаа зоние дүүрэнээр хангаха гэхэн асуудал гол асуудалнуудай нэгэн болонхой. Тиимэһээ хабар болотор овош, хартаабхаа хадагалха овошехранилицинуудые барилгыг түргөөр шийдэхэ шухала...” гэхэн тобишололнуудые Александр Чепик Ивалгын аймагаар ябахада хэлһэн, журналистнуудта хэлэһэн байна. Ивалгын аймагай хүдөө ажыхын управлениин начальник Иван Юмжапов түрүүтэй мэргэжэлтэд, харюусалгатай хүнүүд эндэ ябалсаа.

Бэлигма ОРБОДОЕВА.

"Толто" ТОС хүдөөгэй аяншалга хүгжөөнэ

РЕСПУБЛИКЫН ЭГЭЭЛ ЭРХИМ ТОС - ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

ТҮНХЭНЭЙ аймагтай Толтой хууринда өөхэдүн хүтэлбэрин 5 ТОС-ууд байгуулагданхай. Тэдэнэй "Толто", "Амаргол" гэхэн хоёр эмхинүүд эгээл эдэбхитэй ажалаа ябуулжа, амжалтанууды туйлана. 2012 оной ажябуулгын тоосоогоор "Толто" эмхи Буряад Республика дотор "Эгээл эрхим ТОС" гэжэ тодоронд, түрүүшын хуурида гараад, 250 мянган түхэригэй грантда хүртэһэн байна. Харин "Амаргол" гэхэн ТОС 2-дохи хуури эзэлээ.

готовой энэ ТОС байгуулаад, олоһон мунгээ эдиршүүлэе, ургажа ябаа залуушуулые оюун бодолой ба патриотическа талаар хүмүүжүүлэ зорилго табигдаа. Тиигэжэ нютагайхидаа нэгэдүүлжэ, оршон тойронхи байгаали аршалха, нютагаймнай үйлсэ болон нуга талые ариг сэбэрээр сахин байха, тамирай болон соёлой хэмжээнүүдые эмхидхэхэ гэжэ оролдонобди, - гэжэ Шульгим Зомонов хөөрөбэ.

лагшадта харуулха, үзүүлэ ажал хэгдэнэ. Нютагай залуушуул энэ хэрэгтэнэ эдэбхитэй хабаадалсана. Арад зоной амардаг «Аршан» курортноо холо бэшэ байдаг энэ ТОС-ой эмхидхэн амаралгын газарта хүн зон амарха аргатай. Эндэхи байрын ба дурадхагданан аяншалгын үнэ сэн ехэшье бэшэ, хямдахан. Ехэнхидээ Эрхүү, Красноярск, Улаан-Үдэһөө аяншалагшад ерэнэ.

МОРЁОР БА ЯБАГААР АЯНШАЛГА ЭМХИДХЭНЭ

САЯАН уулын хормойдо ажаһуудаг хэн тула, хүдөөгэй аяншалга хүгжөөхэ ажал эрхилнэ. Хүдөөгэй туризм хадаа аяншалагшадые гэртээ байлгаха, тэдэндэ амарха байдал зохёохо болон. Аяншалагшад, амарагшад юрэ байха бэшэ, мүн Түнхэнэй аймагтай гоё найхан байгалитай танилсаха аргатай. Нютагнаа холо бэшэхэнэ талмайда айлшадай гэрхэнүүдые баряа. Мүн моридой байра ба малай дал, байранууды зохёоожо, мал үсхэбэрилнэ. Хэдэн мори худалдажа абаад, морёор ба ябаган аяншалга зохёобо. Хэдэн мянгаад жэлэй саанахи вулкан, һубаг нуур, Хойморой намаг гээд болон бусад һонирхол тагтаар байгаалиин үзэгдэлнүүдые аянша-

БҮГЭДЭНИИЕ ДЭМЖЭДЭГ, ХАМНАЛСАДАГ ЮМ

"ТОЛТО" ТОС нютагай эдир тамиршадые ганса тэдхэдэг бэшэ, мүн эрэмдэг үхибүүдые, дайнай болон ажалдай ветерануудые, наһатайшуулые дэмжэн, туһа хүргэдэг. Мүнөө тамирай талмай барижа байна, элдэб тамирай хэрэгсэлнүүдые худалдан абадаг. Хүршэ Таһархай хууринай "Амаргол" гэхэн ТОС нютагайхидайнгаа ажабайдал найжаруулха ажал баһал ябуулна. Үнгэрэгшэ зуун жэлэй 30-аад онуудай хара хирээгэй хаагалаан соогуур задалагданан томо дасание нэргээжэ, ехэ ажал ябуулагдаа. Энэ Хандагайтын дасан тэрэ үедэ нилээн асари томо, дээдын үндэр хэмжээнэй дасан байһан. Ехэ олон ламанар, хубарагуудтай дасан эндэ

һаяхан нютагай арад зоной хүсөөр нэргээгдэбэ. Энэ нангин хэрэгтэ "Толто" тосойхид 27 мянган түхэриг хандиб оруулһан байна. Мүнөө "Амаргол" ТОС нютагтаа тамирай байшан барижа байна.

хиргаанай хүтэлбэрилэгшэ Санжа Шарнаев мэдээсэбэ.

Зарим аймагтай нютагуудай энэ хүдэлөөнэй эмхинүүд бэе бэетээ зүрилдэжэ, конкурс-харалганда урилданан мэтэ, түрүү хуури булалдажа байдаг гэшэ. Энэ Толто нютагай хоёр ТОС-ууд бэе бээе дэмжэжэ, хамналсажа, эбтэй, бэе бээдээ туһалжа байхадань, һайшаалтай.

Цырегма САМПИЛОВА.

АВТОРАЙ ФОТО-ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ш.Зомонов.

ГОЛ ЗОРИЛГО ЭДИРШҮҮЛЭЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

"ТОЛТО" гэхэн ТОС 2010 ондо байгуулагдаа. Тэрэнэй түрүүлэгшэ Шульгим Зомонов Толтой нютагайнгаа нургуулиин физкультурын багшаар 20 жэлэй туршад багшалаа. Мүн нютагтаа боксын һалбари хүгжөөлгэдэ ехэсэн хубитаяа оруулһан байха юм. Шульгим Базаровичай хүмүүжэмэлнүүд боксын тамирай харгыда дээдын хэмжээндэ гаранхай, спортын 3 мастернууд болон хэдэн олон спортын мастерта кандидадууды хүмүүжүүлһэн.

- Бэлигтэй тамирша үхибүүдые дэмжэхэ зорил-

Шухала асуудал

СУРХАЙТА НУУРАЙ УНАН АРИГ СЭБЭРЭЙ ШАЛГАЛТА ДАБАА

Зунай тамаралгын хаһа дүүрэгжэ, амаралгын эмхинүүд дүн согсолно. Сэлэнгын аймагтай Сурхайта нуурай эрьедэ түхээрэгдэһэн амаралгын газарые даагша Владимир Чойжинимаев зунай халуун үдэрнүүд ехэ үсөөн тудажа, олзо багаар оруулагдаа гэжэ тэмдэглээ.

- Сурхайта нуур ариг сэбэр бэшэ гэхэн хуурмаг мэдээсэл арад зон соо тараагданан юм. һарын туршад гурба дахин СЭС-эй мэргэжэлтэд ерэгжэ, уһанай шалгалта хэдэг байгаа. Нэгэшье хэмжээнһээ муухай гэхэн сэгнэлтэ абаагүйбди. һаяхан, 10 хоногтой саана Улаан-Үдэһөө республикын СЭС ерээд, уһа шалгаад, ариг сэбэр гэхэн сэгнэлтэ үгэһэн юм, - гэжэ Владимир Чойдонович хөөрэнэ.

Гэхэтэй хамта жэл бүри эндэ амарха дурайтшуулай тоо олошорно. Хэрбээ нэдондо эндэ 15 мянган хүн амарһан һаа, мүнөө жэл 23 мянган хүн амарһан байна.

Хүн зониие амаруулха, аяншалуулха хэрэгтэ һүүлэй үедэ республика дотор анхарал табигдажа, Сэлэнгын аймагтай энэ эмхи горитойхон мунгэн зөөри гаргашилаад, Сурхайтын нуурай оршон тойронхиде сэбэрлээ. Анхан нуурай эрьээр хүн зоной уһанһаа гараад, наранда бээе шаран, игажа байдаг талмай дээгүүр автомашинауд гүйлгэлдэдэг байгаа. Харин мүнөө автомашины харгы нуурһаа холуур баригдаа. Энэнэ

амарагшадта ехэтэ һайшаагдаа, илангаяа үхибүүдтээ амаржа байһан зондо амар болоһон байна.

Үдэр бүри оршон тойронхи дэбисхэр ношо ноохойһоо сэбэрлэгдэдэг байгаа. Энэ хэрэгтэ 6 хүн ажаланна. Сурхайтын нуурай уһан ехэ шээһэнэй үнэртэй гэлсэдэг бэлэй. Мүнөө зун энэ амаралгын газарай захиргаан хирписээр 2 капальна, 4 модон туаледүүдые бариһан байна.

- Жэл ошохо бүри амарагшадтай бээе абаад ябаха культура, соёл дээшлэнэ. Амарһаа ерэгшэдтэ ношо ноохой хэхэ пакет-амфартануудые үгэнэбди, тигэбэшье, амаралтын үдэрнүүдтэ ношо хайша хэрэг хаягдаад лэ орхигдоно, - гэжэ амаралгын газарай захиргаание

хүтэлбэрилэгшэ Владимир Чойжинимаев мэдээсэбэ.

Амарагшадтай байра байдал зохёохо, мүнөө үедэ хүгжэжэ байһан ажаһуудалай хэмжээнэй эрилтэдэ таруулан ажал эрхилхэ гэшэ бэлэн бэшэ. Сурхайта нуурые тойроод ганса Сэлэнгын аймагтай захиргаанай бэшэ, мүн ондоо газарнуудай амаралтын турбазанууд олоор эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр оршон тойронхи байгаали хамгаалгын хэрэгтэ хабаагүй мэтэ ажаллана, гэжэ Владимир Чойдонович онсо тодруулба. Ерэхэ жэл эдэ эмхинүүдтэй ношо ноохой суглуулан арилгаха туһаламжа үзүүлэхэ тухай хэлсээ баталдаг болохо байһанаа тэрэ мэдүүлбэ.

Цырегма САМПИЛОВА.

Тамир хүгжөөхэ бүхы арга бии

ТАМИРАЙ ТАНХИМ НЭЭГДЭХЭНЬ

Түнхэнэй аймагтай түб Хэрэн хууринда боксоор тамирай танхим баригдажа байна. хууринай түб газарта һэльбэн шэнэлэгдэжэ байһан байшан соо Хэрэнэй 1-дэй нургуулиин спортзал байһан юм. Шэнэ нургуули баригдахадань, энэ байшан хэдэн жэл соо ашаглагдаагүй. Энэ байшан 1971 ондо Түнхэн нютагта задалагдаад, иишэ асарагдаад, дахин табигданан байна. Энэ барилга Буряад Республикын ба аймагтай захиргаануудай мунгэ алтанай тэдхэмжээр эрхилэгдэжэ байна.

Мүнөө үедэ үхибүүдэй сүлөө сагые гансал компьютер, интернет һамаарулна ха юм даа. Харин хүдөө нютагуудта үхибүүд сүлөө сагаа юрэ үйлсэ гудамжаар ябажа, элдэб хуули буса ябадалда орохогүйн тула нэргылэмжын ажал ябуулагдана. Энэ хэрэгтэ тамирай танхим ехэ туһа хүргэнэ гэжэ Хэрэнэй ДЮСШ-гай тренер-багшанар тоолоно.

Хэрэн хууринда тамирай хуушан зал соо хэдэн шэглэлээр секцинүүд хүдэлдэг байгаа. Тиэхэдэ волейбол, бокс, барилдаан гээд нэгэ байра соо үнгэргэгдэхэдөө, бэе бээе хүлээхэ баатай, саг хизарлагдадаг байгаа бшуу.

Һэльбэн шэнэлэгдэжэ байһан энэ байшан соо ганса боксоор үхибүүдые хорихо гэхэн һанамжа ехэтэ дэмжэгдээ. Юуб гэхэдэ, Түнхэнэй аймагта боксын тамирай шэглэл ехэтэ хүгжэнхэй. Энэ зун Түнхэнэй аймагтай ДЮСШ-гай Жэмһэгэй таһагай залуу тамиршан Батор Сагалуев Россиин чемпионадай мунгэн шангай абарга болоһон байха юм.

- Манай эндэ бокс ехэ дэлгэрэнгы тамирай шэглэл юм. Манай хүмүүжэмэлнүүд соо тамирай 8 мастера кандидадууд бии. Хуушан байшандамнай 200 үхибүүд секцидэ ябадаг һэн. Мүнөө шэнэ томо байшантай болоходоо, үхибүүд ехэ олоор бээе хорихо аргатай болоно ха юм, - гэжэ тренер Жадамба Салданов хөөрөбэ.

Цырегма САМПИЛОВА.

8 сентября – Выборы депутатов Народного Хурала Республики Бурятия пятого созыва

«ЗА ЖИЗНЬ БЕЗ СТРАХА! ЗА ВЛАСТЬ БЕЗ ВРАНЬЯ!»

Глеб ФЕТИСОВ,
председатель партии
«Альянс Зеленых –
Народная партия»,
доктор экономических наук,
член-корреспондент Российской
Академии наук

ДОЛОЙ ПАРАЗИТОВ! ПОРА ДАТЬ ЖИТЬ ПРОСТЫМ ЛЮДЯМ

Мой товарищ-бурят рассказывает: «Простому мужику в республике податься некуда. Работы мало, денег вечно ни на что не хватает. Дочь просит сапожки на осень. Жена хочет новое пальто. Сидишь вечером перед телевизором с бутылкой «Балтики» и думаешь, что делать? Где справедливость? Хорошо живут только по телевизору. В реальности иначе: только начинаешь привыкать к плохому, как жизнь становится еще хуже. Не живешь - по минному полю ходишь! Куда уж хуже?! Денег хватает на еду и ЖКХ. Нас, по сути, превратили в рабов, которые работают за еду и тепло».

И правда, там, где раки только зимуют, простые люди живут круглый год. Страх потерять работу: в городе с работой туго, а в деревнях ее вообще нет. Страх лишиться здоровья, остаться без средств к существованию. Боязнь за детей и престарелых родителей. Большинство людей с этими страхами просыпается утром и засыпает ночью. Живут не как хочется, а как может. «Бежал от дыма, да попал в огонь», - так говорится в бурятской поговорке.

На небе – Бог защитник. А кто на земле защитит простых смертных от произвола чиновников? Бурятия для них превратилась в жирного барана, которого хотят побыстрее забить, освежевать и самые лакомые куски отдать своим... До продажи МУП «Водоканал» в частные руки весь Улан-Удэ спокойно пил воду из-под крана. После продажи этого городского предприятия воду уже пить нельзя - превратилась в отраву. Потому что некачественный водозабор.

После продажи ТЭЦ-1 Улан-Удэ каждую зиму проживает как стихийное бедствие: тепло в дома поступает с перебоями, люди мерзнут почем зря! Дороги как после бомбежки! Все в ямах. Смертельная тряска, а не езда! Крупный бизнес платит налоги в Бурятии, а не в Москве. Бюрократы и чинуши разных мастей отравляют жизнь простого человека точно так, как Байкальский ЦБК отравляет священный Байкал. Рука руку моет и покрывает.

Народ давно озолотился бы, если б не безразмерные аппетиты властей по всей стране: чем ближе к Москве, тем прожорливее власть. Чиновники и казнокрады 23 года объедают страну так, что свист за ушами стоит. Простым людям достаются одни объедки.

У сироты, как известно, начальников немало. Простому человеку жизни не хватит, чтобы расплатиться с коммунальщиками. ЖКХ - удавка на шею народа. В Иркутске свет в два раза дешевле. Поезд на общественном транспорте – по цене, как полет на Луну. Чиновничья рента – не только бешеные цены, но и основа бесконтрольной нелегальной миграции. Отсюда рост преступности и проблемы на рынке труда.

Бездушные чинуши противопоста-

вили себя народу. Потому что знают: до Бога высоко, до царя далеко. Со всем забурели! По телевизору показывали бурых медведей, которые во время нереста лососа стоят в воде с открытой пастью. Рыба сама запрыгивает им в пасть! Как деньги в карманы чинуш! До нереста доходят единицы. До народа - копейки!

Бюрократы даже гнева народного перестали бояться. И только одно их по-прежнему пугает – всенародные выборы. Вот самое страшное событие для власти предрержащих. В это время они становятся наиболее уязвимыми. Потому что народ может сделать ставку на новых людей, честных, знающих их повседневные нужды. Возьмет и выберет себе заступников. Свежую кровь. Старые партии беспомощны, бесполезны, бездарны - политические «бесы», одним словом!

Хватит бесовщины во власти - зачистим Хурал за милую душу! Вернем деньги в республику!

НЕ БОЙТЕСЬ! СПАСЕМ И СОХРАНИМ

Что такое выборы в Народный Хурал? Это, по большому счету, священное, сакральное действие. Как призыв духов шаманом. Совместная молитва. Чтение мантр. Ради того, чтобы заручиться поддержкой всеобщих заступников, изменить картину мира, окружающую реальность.

Как-то подзабылось, что Народный Хурал – это представительный орган. Люди выбирают своих представителей и делегируют их во власть для контроля над исполнительной властью. Над тем, как расходуются бюджетные деньги, по какому принципу, в чьих интересах? Получается, депутат Народного Хурала – связующая нить между простыми людьми и властью. Без связи с народом – он никто. С опорой на веру и народ – сила.

Почему «Альянс Зеленых»? Потому что – «Народная партия». Мы – партия народа. Именно так. «Альянс Зеленых – Народная партия». Мы боремся за жизнь, даже когда все борются за власть. За жизнь без страха. За власть без вранья. Мы идем в Народный Хурал для защиты интересов человека труда. Без тружеников нет жизни. Вы – соль земли и опора нашей партии. Мы – голос простых жителей Бурятии. Ваш голос, и ваше – благополучие. Мы за вас порвем любого, кто отравляет вам жизнь и ворует ваши деньги. Сам никогда не воровал и другим не дам! Мы злые, молодые, конструктивные!

Я так скажу: многое можно сделать прямо сейчас, если власть перестанет врать, воровать, делать глупости, и, наконец, начнет слушать народ. Мы не призываем строить коммунизм, капитализм или какой-то другой «изм». Для нас главное – человек, окружа-

ющая среда, в которой он живет в согласии с собой и с природой. Вот наши ценности. Мы защищаем это.

Плохая экология, автомобильные пробки, ужасное здравоохранение, платное образование, проникшая во все поры общественной жизни коррупция, нелегальные мигранты. Как с этим бороться? Ответ: менять власть. Как? Развивать политическую конкуренцию, проводить честные выборы и передавать власть и деньги на места. Мы не станем церемониться с теми чиновниками, которые тянут со строительством новых очистных сооружений в Улан-Удэ. Мы найдем способ переселить их поближе к бывшему стекольному заводу, и пусть стойкий запах фекалий преследует их до запуска в эксплуатацию новых очистных сооружений. Пусть будет так, раз по-другому они не понимают! Сколько можно травить Байкал отходами жизнедеятельности целой столицы?!

Зачистив Хурал, очистим Байкал! Заставим исполнительную власть работать во благо народа. Деньги - на повышение уровня жизни людей. На новые детские сады, парки. Заморозим лет на 5 тарифы ЖКХ и плату за проезд в общественном транспорте. Освободим предпринимателей от цепких лап бюрократов и коррупционеров.

Мы нашли управу на чинуш, бюрократов и коррупционеров в Москве, найдем управу и в Бурятии.

Когда-то Улан-Удэ был очень красивым, современным городом. Как напоминание о том времени - названия районов города: «Зеленый», «Таежный». Теперь все иначе. Жителей «Экогорода» сводит с ума шум автотранспорта из-за близости с трассой. Микрорайон «Зеленый» страдает от плохой воды. В «Таежном» был лес - вырубил, живую воду превратили в мертвую (типа, а чего вы хотите, если у вас кладбище под боком). Микрорайон «Горзеленхоз» не благоустроен, утопает в бытовом мусоре. В «Верхней Березовке» все за копейки скупили чиновники и бизнес; поставили заборы - простым людям не пройти - не проехать. Доступ в лес для простых смертных закрыт.

Не дайте отравить себе жизнь – выберите «Альянс Зеленых – Народную партию». 8 сентября на выборах в Народный Хурал голосуйте за №4 в избирательном бюллетене. За «Альянс Зеленых - Народную партию». Спасем и сохраним! Не бойтесь!

Глеб ФЕТИСОВ о себе:

- Меня часто спрашивают, зачем мне политика? Вы, мол, человек состоятельный, состоявшийся... Отвечаю: разве в деньгах сила? Нет - сила в правде. У кого правда, у того и сила. Вспомните фильм «Брат - 2». Правды сейчас везде мало. А я люблю жить по правде. По справедливости.

Почему «Альянс Зеленых - Народная партия»? Потому что мы не с партией власти и не с оппозицией. Мы другой крови. Мы не за власть, мы за жизнь. Мы идем в Хурал, чтобы защищать. Простого труженика, благополучие в его семье и на работе. Защищать природу. Потому что сперва человека нужно накормить, напоить, спать уложить. А затем уже наводить порядок в его доме, на улице и на работе.

Понедельник, 9

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ДОБРОЕ УТРО', 'КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА', 'ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ'.

«РОССИЯ»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УТРО РОССИИ', '06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ', 'ЗЕМСКИЙ ДОКТОР'.

КУЛЬТУРА

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ЕВРОНЬЮС', 'НАБЛЮДАТЕЛЬ', 'ПЕРРИ МЭЙСОН'.

АРИГ УС

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ШЕЛКОВАЯ КИСТОЧКА', 'ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ПОГОДА', 'БЕЛЯНОЧКА И РОЗОЧКА', 'ДОМ-2. LIVE'.

ТИВИКОМ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УТРО С "ТИВИКОМОМ"', 'ДОМАШНИЙ ЗООПАРК', 'В ТЕМЕ'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ', 'КОГДА МЫ БЫЛИ СЧАСТЛИВЫ'.

СТС «БАЙКАЛ»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ДЕТЕКТИВНЫЕ ИСТОРИИ', 'ВИРТУОЗЫ', 'ТОП-МОДЕЛЬ ПО-АМЕРИКАНСКИ'.

НТВ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'НТВ УТРОМ', 'ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХ-ТАРА'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'СУД ПРИСЯЖНЫХ. ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ ВЕРДИКТ', 'ДЕЛО ВРАЧЕЙ'.

ДТВ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УДАЧНОЕ УТРО', 'ПОЛЕЗНОЕ УТРО', 'ОБМЕН БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ'.

Вторник, 10

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ДОБРОЕ УТРО', 'КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА', 'ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ'.

«РОССИЯ»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УТРО РОССИИ', '06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ', 'ЗЕМСКИЙ ДОКТОР'.

КУЛЬТУРА

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ЕВРОНЬЮС', 'НАБЛЮДАТЕЛЬ', 'ПЕРРИ МЭЙСОН'.

АРИГ УС

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС', 'ПОГОДА'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ПОГОДА', 'ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС', 'УЛАН-УДЭ: ИНСТРУКЦИЯ'.

ТИВИКОМ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УТРО С "ТИВИКОМОМ"', 'ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХ-ТАРА', 'В ТЕМЕ'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ЧЕЛОВЕК И ВРЕМЯ', 'КОГДА МЫ БЫЛИ СЧАСТЛИВЫ'.

СТС «БАЙКАЛ»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ДЕТЕКТИВНЫЕ ИСТОРИИ', 'ВИРТУОЗЫ', 'ТОП-МОДЕЛЬ ПО-АМЕРИКАНСКИ'.

НТВ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'НТВ УТРОМ', 'ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХ-ТАРА'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'СУД ПРИСЯЖНЫХ. ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ ВЕРДИКТ', 'ДЕЛО ВРАЧЕЙ'.

ДТВ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УДАЧНОЕ УТРО', 'ПОЛЕЗНОЕ УТРО', 'ОБМЕН БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ'.

Среда, 11

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ДОБРОЕ УТРО', 'КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА', 'ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ'.

«РОССИЯ»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УТРО РОССИИ', '06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'В НАШЕ ВРЕМЯ', 'ВЕЧЕРНИЕ НОВОСТИ С СУБТИТРАМИ'.

«РОССИЯ»

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'УТРО РОССИИ', '06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО', '1000 МЕЛОЧЕЙ', 'О САМОМ ГЛАВНОМ'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА. ПОСЛЕДНЯЯ ЛЮБОВЬ ГЕНКИ ЛЯПИШЕВА', 'ЕВРОНЬЮС'.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes programs like 'ЦЕЛОЙ... ВАЛЕНТИН ПЛУЧЕК', 'ЗНАМЕНИТЫЕ СОЧИНЕНИЯ'.

Уласхоорондын "Алтаргана-2014" нааданиие угтуулан

УРАН ДАРХАНАЙ БҮТЭЭЛНҮҮД ДЭЛХЭЙЕ ШЭМЭГЛЭНЭ

Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ суутай уран бүтээлшэ Даши Намдаковой "Дүрбэн зохилдогшо" гэжэ айхабтар гоёор урлан бүтээгдэһэн баримал 2008 ондо Агын тойрогой түб Агинское хотодо табигдаа юм. "Эльгэн тоонто нютагнай бидэниие нэгэдүүлнэ, эб эетэ этигэлнай хүсэ нэмээнэ" гээд баримал дээрэ бэшээтэй. Гүнзэги удхатай, найхан бодол багтааһан үгэнүүд. Үдэр бүри энэ найхан бүтээлэй хажуугаарнь ажалдаа ошожо ябагшад, хургуулидаа яаража ябаһан үхибүүд энэ найхан уран бүтээлые хужарлан харахадаа, ямар жаргалтай гээшэб даа. Би нютагаа ошохо бүрээ хажуудань ошожо харадаг-би. Юундэб даа, ошохо бүримни нэгэл ондоохонор үзэгдэдэг. Үглөөнэй мандаха наранаар харана гүш, али үдэшин жаргаха наранаар харана гүш, нэгэл ондо ошо, өөрсэ шарайтайгаар үзэгдэхэнэ хонин байдаг. Гайхамшаг урлагай эди шэди тиимэ байна гү?

Энэ "Дүрбэн зохилдогшо" тухай иимэ домог дуулаа нэмби. Урдын урда сагта хүсэтэ заан, хармагшан, шандаган, жэгүүртэ шубуун дүрбэн нүхэсэжэ, бэе бээдэ туһалан, бэе бээ хамгаалан хамта амидаржа ябаа ха. Заан гурбан нүхэдөө ямаршые аюулһаа батаар хамгаалдаг хэн. Үүлэн тулама үндэр модоной жэмэсые заанай үнэн нүхэдын бэлэхэнээр түүжэ, абарагша заанаа тэжээдэг байгаа. Энэл модонойнгоо хүүдэртэ нэгэтэ амаржа байтараа, эдэ дүрбэн хэмнай эгээн үндэр наһатай гээшэб, хэмнай эгээн хүндэтэй гэшэб гээд үгэ буляасалдаба. Наһа жэлээ тоолоходоо, хүүдэртэнь амаржа байгша модонойнгоо наһаар багсаалхабди гэлсэбэ. Заан эгээн томо, эгээн хүсэтэй хадаа түрүүн үгэ абажа хэлэхэдэ, "минии анхан түрэхэдэ, энэ модон минии тухай үндэртэй байгаа нэн" гээд томоотойгоор хэлэбэ. Шандаган хэлэхэдэ: "Минии жаахан байхада, энэ модон минии тухай нэн" гэбэ. "Зай, тиигэбэл би эгээн наһатайтай болоно хаб даа, минии түрэхэдэ, энэ модон намһаа набтар нэн" гэжэ шандаган хэлэбэ. "Энэ модоной үрэ би асараад, тарьяа нэм" гээд шубуун аалиханаар дуугарба. Шубуун эгээн наһатай, эгээн сэсэн гээшэ гэжэ эдэ дүрбэн эбээрээ хэлсэбэ. Тэрэ саһаа хойшо "Дүрбэн зохилдогшо" олон арадуудай хани барисаанай, эб найрамдалай хүлдэ болоһон түүхэтэй юм.

Будда бурханда хүзэглэгшэдэй хэлэхээр, "Туншэ" гэжэ үгэ түбэд хэлэн дээрэ "Найдамтай дүрбэн" гэхэн удхатай юм ха. Хэлго хатан эжын эрьээр дэбхэншээжэ наадаһан бага балшар наһан,

хүгшэн эжын домог хөөрөө шагнаһаар, Алтан гадаһан, Долоон үбгэдые шэртэн, оюун найхание шэбшэн ябаһан залуу наһан, сахилгаан түргөөр сахаригтан ошоһон саг жэлнүүд мүнөө зүүдэн мэтэ Даши Бальжановичай ойндо эрьен ерэхэдэнь, мориндоо мордоод, Хөлгынгоо тала дайдаар гүйлгөөд ерэхэдэнь, нютаг нугань хүсэ шадалаа хубаалдаһан мэтэ, уран дарханай сэдхэлэй гүнзэгүдэ шэнэ бүтээлэй шэнжэ ханаа бодолыень эзэлдэг юм.

Мориной дэлхэн дээрэ үндыһэн Даши тухай Бада, Хөлгоор, Үхэриг, Тэрэбхээнээр нээрээ юм гү, гэжэ этигэһын аргагүй хонин домог хөөрэлдэдэг юм. Энээн тухай олон жэлэй саада тэе нютагайнь үбгэжөөл намда хөөрөө бэлэй. Домог юм гү, болоһон ушар юм гү, би мэдэнгүйб. Агууехэ хүн тухай арад зон зохёогоодшые хөөрэлдэжэ болоо бээ.

Сагаалганай үедэ Дашаниматай үдэр Намдагай Бальжанайда хүбүүн үри түрэхэдэнь, хүгшэн эжын дасан ошожо, ламада нэрэ эрижэ хандаба. Ламанар (нэгэниинь зурхай хаража байтараа, наһатайшаг ламаяа дуудаа нэн ха, хүүлдэ үшөө нэгэ лама ерээ) удаахан зүбшэһэнэй хүүлээр иигэжэ хэлээ:

-Хүбүүндэтай Дашанима нэрэ таарана. Энэ хүбүүгээ найнаар, үбдэхөөнгүй хаража байгты, сэбэрхэн эдэе эдээлүүлээд, арюухан газраар алхалуулаад, найханаар абажа ябаа наатнай, 15 наһатай болотороо үхөөгүй наа, энэ хүбүүнтнай абынгаа нэрэ суурхуула агууехэ хүн болохо. Хүгшэн эжын "хүбүүмни эрдэмтэн болохо ха гү, хэн болохо хадань ламанар тиигэжэ хэлээ хаб даа, хэн болохыень би харахагүйл хаб даа" гэхээр, Дашын зургаатай байхадань тэрэ наһа бараа бэлэй. Даши ламанарай уридшалан хэлэхэн үгэнүүд тухай мэдэдэггүй байгаа юм. Тэрэ нилээн олон жэлдэ үбдөө, угай үбшэндэ дайрагдажа нилээхэн зобоо юм. Врачууд хэлэдэг байгаа: "Залуу шамбай хүбүүн аад, яахадаа найн болоногүй гээшэб". Үбшэнэй шалтаг олодоогүй байхадаа иимэ байна гэжэ хэн мэдэлэй. Толи табига мэдэлшэ удаган абгайда Дашые абашаба. Тэрэ абгай толи дээрэ хараад иигэжэ хэлээ: "Түрэн тоонто нютагнаатнай баруун тээшээ ошоходо, хорёод модо газарта уулада тахилгатай хуша модон байна. Үнихэнэй хүндэлэгдөөгүй. Тэрэ модоной ээниие хүндэлэхэ хэрэгтэй". Удаган абгайн хэлэхэн соо бүхы хэрэг бүтээгээ юм ааб даа. Тэрэнэй хүүлээр Даши үбдэхөө болёод, уран дархан болоо. Мүнөө тэрэ хуша модоёо жэл бүри ерэжэ хүндэлдэг юм. Ажалайнгаа бүтэжэ ядаа наа, ошоод мүргэхэдэнь, ажал хэрэгын урагшатай болодог.

Агинское хотодо оршодог "Туншэ" - "Дүрбэн зохилдогшо" хүрэл баримал

Домог хадаа домог. Тиигэбшые арад зон мэдэд лэ хөөрэлдөө бээ. Даши Намдаковой уран бүтээлнүүдэй үзэсхэлэн Улаан-Үдэдэ болоходонь, хараа бэлэйб. Дайн даярһаа эсэшэнхэй, моринииньшые хүгшэршэһэн, мориёо унаһаар үбгэршэһэн сэрэгшэ, (Лобсон Тапхаевай "Хонгоодор" гэжэ шүлэг ойндоо ороно), үнжэгэн арюухан дангинын шарай, дабшалжа нуугаад, нүдээе аняад, үльгэрээ түүрээжэ байһан үльгэршэнэй, хэсээ амилуулжа байһан бөөгэй барималнуудые харахадаа, эдэнэр дуугарха аргатай наа, юун тухайб даа өөһэд тухайгаа бидэндэ хөөрөжэрхихээ байһан шэнги, хүрэлөөр шудхагдаһан дүрэнүүд хүндэ бэшээр, нямняа сэсэг шэнги нямбаи наринаар урлагдаһан гээшэб гэжэ гайхан, даяад хараһайб гэхэн мэдэрэлдэ эзэлэгдэн, зүрхэ сэдхэлээ хүлгүүлэн хажуудань зогсоһоноо мартагшагүйб.

Даши Намдаков буряад арадай аман зохёол, домог, түүхэ, үльгэр туужа найн мэдэдэг гэжэ ханахаар байгаа нэн. Тэрэнэй уран бүтээлнүүд уранай, уянай, үнжэгэн арюунай, хүгжэмэй гайхамшагаар шэнгэнхэй, талаан бэлигээр нэбтрэнхэй гэжэ ажаглаа бэлэйб.

Чингис хаанай уран баримал Англиин Лондон нислэлдэ табигдажа, бүхы дэлхэйн олон улсын ниитын анхарал татаа бшуу. Дэлхэйн олон гүрэнүүдые эзэмдэһэн Эзэн хаан Англиин газар уһые гэшхэшьегүй наа, оршон үедэ уран хүрэг болоод, мориёо унанхай гүйлгэжэ, тэдэнэй ухаан бодолыень эзэлээд, дура сэдхэлыень буляагаад байһандал харагдана. Нүүдэлшэ буряад-монголой үри бэе, алдар суута уран барималшан, буряад абын хүбүүн Даши Букингамскэ ордон соо хаан хатанай сайны уужа хүндэлүүлхэдэ, хэниинь хэндээ хүндэ ямба үзүүлээ юм бэ гэжэ үшөө асуудалтай... Юундэ гэнтэ хибсагартай англиинхин Чингис хаанай баримал хүрэг Гайд парк соо табяаб, даяаршажа байһан дэлхэйн хүнүүдтэ юун тухай хануулааб гээд бодолго болоо наа, хонин асуудалнууд ойндо оронол ха. Бүхы юумэн унгитай, удхатай байдаг...

Даши Намдаковой уран бүтээлнүүд Казахстанай нислэл Астанада ("Ханшаим"), Агын тойрогой Агинское хотодо ("Туншэ"), Эрхүүгэй Усть-Орда тосхондо ("Усть-Орда"), Хадата Шориин Таштагол хотодо ("Алтан Шори") гээд дээрэ нэрлэгдэгшэ нютагуудые

шэмэглэн байдаг юм. Гансал манай Улаан-Үдэдэ Даши Намдаковой уран бүтээл үгы гэжэ харамсамаар. Хэзээб даа уран дарханай гоё шэмэг бүтээл Улаан-Үдэдэнай табигдаха байха гэжэ найданаб. Мориндоо мордоод, дэлхэнһэнь шанга баринхай, дээшээ мэнэ-мэнэ моринтоёо нийдэшэхээ байһан шэнги жаахан хүбүүнэй "Нидэлгэн" гэжэ баримал Даши Намдаков Улаан-Үдэдэ, нютагаархиндаа зорюулжа урлан дархалаа юм. Тээд энэ бүтээлынь хэзээ нэгэтэ Улаан-Үдын талмай дээрэ табигдаха юм гэбы гэжэ найданабди. Ивалгын дасанда табигдаһан "Бишыхан Будда" гээд нэрлэхэн уран гоё бүтээлээ Буряад Республикын арад зондо бэлэглээ нэн. Агуу томо арсаланай нурган дээрэ аабагархан хүбүүн ерээдүүдэ Буддын шажанай хургаал забари зааха бурхан болохоёо мэдэхгүй амгалан нойрсожо байхыень харанабди.

Уран барималшан Даши Намдаковой шэдитэ бүтээлнүүд хүнүүдтэ уран урлагай туяа асарна, хүсэ шадал оруулна, арюун найхание найхашаадаг болгоно, алтан дэлхэие шэмэглэнэ, нарата юртэмсые дулаасуулна.

**Намжилма
БАЛЬЖИНИМАЕВА.**

АРИГ УС

07.00, 23.00, 00.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКС- ПРЕСС" (16+). ПОГОДА
07.30 М/С "ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ" (6+). ПОГОДА
07.55, 19.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКСПРЕСС" (16+)

ТИВИКОМ

06.00, 07.30 "УТРО С "ТИВИКОМОМ" (6+)
06.30, 09.30, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.30, 21.30, 23.00 НОВО- СТИ ДНЯ (16+)

СТС «БАЙКАЛ»

07.00, 09.20, 11.05, 13.30, 16.30, 18.55, 21.55, 23.25, 00.05, 00.50, 01.30, 01.50 МЕТЕ- ОМИКС НА СТС-БАЙКАЛ (0+)

01.00 "ЭОН ФЛАК" (16+)
02.45 Х/Ф "НЕПРИСТОЙНОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ"
04.55 ТЕХНИЧЕСКИЙ ПЕРЕРЫВ

НТВ

07.00 "НТВ УТРОМ"
09.35, 11.20 Т/С "ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА"
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "СЕГОДНЯ"

ДТВ

06.00, 07.00, 05.30 М/Ф
06.30 "УДАЧНОЕ УТРО" (0+)
08.00 "ПОЛЕЗНОЕ УТРО" (0+)
08.40, 12.20, 18.30, 23.00, 05.20 "АНЕК- ДОТЫ" (16+)

Четверг, 12

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00, 13.00, 16.00 НОВОСТИ
10.05, 05.10 "КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА"
10.35 "ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ"

«РОССИЯ»

06.00 "УТРО РОССИИ"
06.07, 06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.07, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО
10.00 "БАМБААХАЙ"

14.00 "ОСОБЫЙ СЛУЧАЙ" (12+)
16.00 Т/С "ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛА- ГОРОДНЫХ ДЕВИЦ"
17.00, 18.30 Т/С "ЗЕМСКИЙ ДОКТОР"

КУЛЬТУРА

07.30 "ЕВРОНЬЮС"
11.00, 16.40, 20.30, 00.40 НОВОСТИ КУЛЬТУРЫ
11.20 "НАБЛЮДАТЕЛЬ"

АРИГ УС

07.00, 23.00, 00.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКС- ПРЕСС" (16+). ПОГОДА
07.30 М/С "ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ"

(6+). ПОГОДА
07.55, 14.00, 19.30 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКС- ПРЕСС" (16+)

08.50 М/Ф (6+)
09.00 "ДОМ-2. LIVE" (16+)
10.30 "БИТВА ЭКСТРАСЕНСОВ" (16+)

ТИВИКОМ

06.00, 07.30 "УТРО С "ТИВИКОМОМ" (6+)
06.30, 09.30, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.30, 21.30, 23.00 НОВО- СТИ ДНЯ (16+)

АРИГ УС

07.00, 23.00, 01.00 "ВОСТОЧНЫЙ ЭКС- ПРЕСС" (16+). ПОГОДА
07.30 М/С "ЧЕРЕПАШКИ-НИНДЗЯ" (6+). ПОГОДА

ТИВИКОМ

06.00, 07.30 "УТРО С "ТИВИКОМОМ" (6+)
06.30, 09.30, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.30, 21.30 НОВОСТИ ДНЯ (16+)

21.00 "ДЕТЕКТИВНЫЕ ИСТОРИИ" (16+), ЗУРХАЙ
22.00 Т/С "ВИРТУОЗЫ"
23.30 "ТОП-МОДЕЛЬ ПО-АМЕРИКАН- СКИ" (16+), ЗУРХАЙ

СТС «БАЙКАЛ»

07.00, 09.20, 11.05, 13.30, 16.30, 18.55, 21.55, 23.25, 00.05, 00.50, 01.30, 01.50 МЕТЕ- ОМИКС НА СТС-БАЙКАЛ (0+)

07.00 "НТВ УТРОМ"
09.30 "СПАСАТЕЛИ" (16+)
10.00 "МЕДИЦИНСКИЕ ТАЙНЫ" (16+)

НТВ

13.05 "КТО ТАКАЯ САМАНТА?" (16+)
13.25, 00.30 Х/Ф "ЛЮБОВЬ И БАСКЕТ- БОЛ"
15.45 Х/Ф "ОТРЯД ОСОБОГО НАЗНАЧЕНИЯ"

СТС «БАЙКАЛ»

07.00, 09.20, 11.05, 13.30, 16.30, 18.55, 21.55, 23.25, 00.05, 00.50, 01.30, 01.50 МЕТЕ- ОМИКС НА СТС-БАЙКАЛ (0+)

Пятница, 13

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 "ДОБРОЕ УТРО"
10.00, 13.00, 16.00 НОВОСТИ
10.05, 06.25 "КОНТРОЛЬНАЯ ЗАКУПКА"
10.35 "ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ"

«РОССИЯ»

06.00 "УТРО РОССИИ"
06.07, 06.35, 07.07, 07.35, 08.07, 08.35, 09.07, 09.35 ВЕСТИ-БУРЯТИЯ. УТРО
09.55 "МУСУЛЬМАНЕ"

12.30, 15.30, 18.10, 20.40 "ВЕСТИ-БУРЯТИЯ"
12.50, 15.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 Т/С "ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ"

КУЛЬТУРА

07.30 "ЕВРОНЬЮС"
11.00, 16.40, 20.30, 00.30 НОВОСТИ КУЛЬТУРЫ
11.20 Х/Ф "СОРОК ПЕРВЫЙ"

ТИВИКОМ

06.00, 07.30 "УТРО С "ТИВИКОМОМ" (6+)

НТВ

07.00 "НТВ УТРОМ"
09.35, 11.20 Т/С "ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА"
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "СЕГОДНЯ"

ДТВ

06.00, 07.00, 05.30 М/Ф
06.30 "УДАЧНОЕ УТРО" (0+)
08.00 "ПОЛЕЗНОЕ УТРО" (0+)
08.40, 18.30, 00.00, 05.25 "АНЕКДОТЫ" (16+)

Суббота, 14

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Table with TV program schedule for the first channel on Saturday, 14. Columns include time slots and program titles like 'Новости', 'Смешарики', 'Играй, гармонь любимая!'.

«РОССИЯ»

Table with TV program schedule for the 'Россия' channel on Saturday, 14.

Table with TV program schedule for the second channel on Saturday, 14.

КУЛЬТУРА

Table with TV program schedule for the 'Культура' channel on Saturday, 14.

АРИГ УС

Table with TV program schedule for the 'Ариг Ус' channel on Saturday, 14.

Table with TV program schedule for the third channel on Saturday, 14.

СТС «БАЙКАЛ»

Table with TV program schedule for the 'СТС Байкал' channel on Saturday, 14.

НТВ

Table with TV program schedule for the 'НТВ' channel on Saturday, 14.

Table with TV program schedule for the fourth channel on Saturday, 14.

ДТВ

Table with TV program schedule for the 'ДТВ' channel on Saturday, 14.

Воскресенье, 15

ПЕРВЫЙ КАНАЛ

Table with TV program schedule for the first channel on Sunday, 15.

«РОССИЯ»

Table with TV program schedule for the 'Россия' channel on Sunday, 15.

КУЛЬТУРА

Table with TV program schedule for the 'Культура' channel on Sunday, 15.

АРИГ УС

Table with TV program schedule for the 'Ариг Ус' channel on Sunday, 15.

Table with TV program schedule for the second channel on Sunday, 15.

ТИВИКОМ

Table with TV program schedule for the 'Тивиком' channel on Sunday, 15.

СТС «БАЙКАЛ»

Table with TV program schedule for the 'СТС Байкал' channel on Sunday, 15.

Table with TV program schedule for the third channel on Sunday, 15.

НТВ

Table with TV program schedule for the 'НТВ' channel on Sunday, 15.

Table with TV program schedule for the fourth channel on Sunday, 15.

ДТВ

Table with TV program schedule for the 'ДТВ' channel on Sunday, 15.

ВОЗРАСТНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В ТЕЛЕПРОГРАММЕ

В телепрограмме с 27 августа, согласно ФЗ от 29.12.2010 «О защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию», вступающему в силу с 1 сентября 2012 года, будут присутствовать знаки о возрастных ограничениях:

- 0+ - от 0 до 6 лет
6+ - от 6 до 12 лет
12+ - от 12 до 16 лет
16+ - от 16 до 18 лет
18+ - старше 18 лет

Advertisement for Евроремонт. Штукатурка, шпаклевка, обои, укладка кафеля, гипсокартонные конструкции любой сложности, ламинат. Quality, warranty. Tel.: 40-49-37, 8-902-535-49-37.

Advertisement for Продажа ж/б кольца. Доставка. Монтаж. Копаем выгребные ямы. Траншеи. Tel.: 65-99-90, 64-62-93.

Advertisement for МОНГОЛОЙ ТЕЛЕВИДЕНИ ОРОН ДАЯАР. ДДЭШТВ гэнэн компани Ази даяар Монголоой телевизийн 40 гаран сувгуудые, тийхэдэ англи, герман, ород, хятад хэлэтэй DW-Asien, Outdoor TV, Bloomberg TV, Yvэр Монгол ТВ, Одон ТВ, SupremeMaster, Australia TV, Дом Кино, Музыка, Телекафе, CCTV-5, Шанхай, Бээжин гэхэ мэтэ каналнуудые үзүүлжэ байдаг томохон эмхи юм. Энээхэн компани Буряад Республикада ержэжэ, Монголоой телевидениин бүх сувгуудые, мүн англи, герман, ород, хятад хэлэтэй сувгуудые харуулха тоног түхээрэмжэ Улаан-Үдэдэ, Агада худалдажа, угсаржа эхилээ. Монголоой, Увэр Монголоой, Хятадай, Австралиин телевидени үзэхэ дуратай хаа, иимэ утаһаар холбоо барина: 8-924-396-79-00. Монголоой сансарын телевидениин хүлээн абагшын (приемнигой) үнэ – 5000 түх., танай гэр байшанда угсаржа тохиргоо хэхэ ажалтайгаа (с установкой, настройкой) – 8000 түх.

Үнэгэрхэн зүүн жэлэй аршан зүүр

Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ проект

Дондок Улзытуев наһанайнгаа нүхэр Ц.Лубсановатай болон хүүгэдтээ. 1966 он, Байгал далай.

Убһэнэй үедэ. Ч.Ш.Шоймполова, В.Г.Баторова, В.П.Базарсадаева (Шэбэртын нургуулийн багшанар). 1958 он.

Ж.Д.Бадмаева, Ц.Р.Будаева, Д.Г.Гыдыпова, Д.Г.Аюрова.

Ц.Д.Будаев, Ж.Улзытуев, Н.Абрамов. г.Улан-Удэ, 1952 он.

Г.Митыпов, Дондок Улзытуевай эжы, Б.Намдыков.

Нуурай эрье дээрэ хэдэн гэрнүүд бии. Зундаа тэдээн соо суута ангуушан Гончик Морхоевич Базаровай ехэ гэгшын гэр бүлэ ажаһуудаг. Гэр бүлэдэнь 20-ёод шахуу хүн: аха дүүнэрын, эгэшэнэрын, хүүгэдын, ашанарын. Тэдэ үхэр мал баридаг, адуу үдхэдэг, агнуури хэдэг, жэмэс болон намар түүдэг...

Евгений Юрьевич Анишевай хүтэлбэрлэн Горький хотын аяншалагшадай бүлэгэй фотоальбомһоо абтанан фото-зураг. Зүүн Саяан. 1976 он.

Фермэ дээрэ бидэниие

дулааханаар угтажа абаа. хүөөр, тоһо зөөхэйгөөр хүндэлөө. Эндэхи үхэр ехэ һонин байна. Бамбагар ехэ ноһотой, моринойхи шэнги һүүлтэй һарлаг үхэрнүүдые баридаг.

“ШЭНЭХЭЭН НЮТАГ: Буряадай ажабайдалай үзэгдэлнүүд”

Цыренжаб САМПИЛОВАЙ нэрэмжэтэ уран найханай музейн дэргэдэ сентябриин 9-эй үдэрэй 4 сагнаа Хүлэн-Буирай уран зураашан Булад-Түмэр ба Бээжэн хотын фотограф Баяр хоёрой уран зурагуудай “Шэнэхээн нютаг” гэнэн үзэмжэ дэлгэгдэхэнь.

20-дохи зуун жэлэй эхиндэ Росси гүрэн дотор элдэб хүдэлөөнүүд тохёолдожо, буряад арадай зариман урагшаа, Дотор Монгол руу нүүхэ баатай болоһон юм.

Хитад гүрэнэй дэбисхэр дээрэхи Дотор Монголой Шэнэхээн нютагта жэнхэни үндэһэн соёл, хэлэн, заншалаа нангин хадагалжа гараһан буряадууд ажаһуудаг гэжэ мэдээжэ. Цоктын Жамса гэнэн түүхэ түүрэн бэшэ-эшын хэлэхээр, Шэнэхээн нютаг нүүжэ ерэнэн буряад угсаатаниие хүндэтэйгөөр угтан абажа, амгалан тэнюун ажабайдал бэлэглээ.

Буряад арадта заншальеень алдуулаагүй нангин хадагалһан үлгы мэтэ Шэнэхээн найхан нютаг тухай, нютагай түүхэ, буряад хүн зон тухай энэ дэлгэгдэһэн үзэмжын үзэгдэлнүүдтэ харуулагдана. Хамта дээрээ 40 зурагууд ба 30 фото-зурагууд энэ үзэмжэдэ дэлгэгдэхэ.

УРАН ЗУРААШАДАЙ ХАНДАЛГА

Монгол угсаатанай ехэ томо гэр бүлын угай хадаһан урдын арадай өөрын түүхэтэй, гайхамшаг заншалтай байдал, ёһо гуримтай буряад арад гээшэ. Буряа-

дууд Росси, Монгол, Хитад гээд гурбан гүрэнүүдтэ таран ажаһуудаг.

Хитад гүрэндэ долоо мянган буряадууд ажаһуудаг. Тэдэнэр улаан залаатай үндэр хада уула мэтэ шобхогор малгайнуудые, гараараа уранаар бүтээһэн уужам дэгэлнүүдые үмдэдэг. Тэндэ ажаһууһан буряадууд элинсэгүүдэингээ захяа заршам алдаагүй, хэр угһаа дамжуулагдана ёһо

заншал нангин сахижа, морин эрдэниие хүндэлэн эдлэжэ ажаһуудаг. Тэдэнэр ондоо яһатанһаа үргэн тала мэтэ элдин уужам сэдхэлээрээ, нүүдэлшэ арадай аяг заншалаараа илгардаг.

Хулун-Буирай үргэн тала дайдаар таран ажаһууһан буряадай түүхэ зуугаад жэлһээ бүридхэгдэнхэй. 1918 ондо буряад-монголшууд энэ тала руу нүүжэ ерэнээр, Шэнэхээн нютагта ажаһууа зүбшэл абаад, монгол арадтаяа зэргэлэн, эбтэй эетэй харилсан ажаһууна. Сэхьень хэлэхэдэ, буряадай, монголшуудай бүхыдөө ажаһуудал нилээн шэрүүн, аюултайшые байһан юм. Тэдэнэй түүхэ ямаршые аюулта ушарһаа, уһа саһан, шуурган, ган гасуурай оһолто ушарһаа шанга, шэрүүн, юртэмсын эгээл хэсүү байдал тэдээндэ туданаһан гэбэл,

алдуугүй. Алишье сагта бүхы хүндэ хүшэр байдал амсажа, тэсэн гаража, хари газарта өөрынгөө ёһо заншал, эхын хүмбэйтэй шэнгүүлһэн буряад хэлээ алдаагүй арад бэхижэжэ, сагай эрилтээр үшөөл шэрхи болоо бшуу.

Нүүдэлшэ буряад арад үри хүүгэдээ зүб мүрөөр хүмүүжүүлжэ, мүнөө үеын байдалдаа тааруулан, урагшаа дабшан ябадаг. Аха захатанаа, аба эжыгээ хүндэлхэ найхан заншалаа алдаагүй, соёл заншал, арадынгаа үндэһэн нюураа алдаагүй, угаа уһанда хаяагүй гэжэ эдэ зурагууд дээрэ элихэнээр тобойн мэдэрэгдэнэ.

Ондоо арадһаа ямаршые байдалдаа дутуугүй хүгжэһэн, өөрынгөө нюур алдаагүй арад аяншалагшадай үзэн харахада, малаа адуулаад лэ тала дайдаар

ябана гэжэ ханахада, гүн сэдхэлээрээ мэдэрбэл, амгалан байдал, эб найрамдал бэдэрэн ябаһан нүүдэлшэ арад гэжэ ойлгохоор. Буряад арад бүхы монгол угсаатандал адлихан найн ажаһуудал, баяр баясхаланта жаргалтай байдалда тэгүүлдэг. Энээн тухай Хулун-Буирай буряадуудай ажабайдалай зурагууд гэршэлнэ.

Гүн сэдхэлэй оёорһоо бүхы буряад-монголшуудта хүгжэн халбархыё, жаргаланта байдал, эб найрамдал, элүүр энхэ, амгалан тайбан ажаһуудал хүсэнэбди!

Уран зураашан Булад-Түмэр (Хүлэн-Буир хото); Фото-зураг буулгагша Баяр (Бээжэн хото).

Цырегма САМПИЛОВА бэлдэбэ.

«БАРИЛГАШАН» саадта – багашуулай һайндэр

Түрүүшын хонхо гансашье нургуулинуудта бэшэ, мүн багашуулай сэсэрлигтэ жэнгирбэ. Илангаяа Улаан-Үдын «Барилгашан» гэжэ 91-дэхи сэсэрлигтэ һайндэрэй хэмжээн үргэнөөр эмхидхэгдэбэ.

Жэлһээ жэл-дэ үхибүүдэй тоо олошорно. Тиимэһээ сэсэрлигүүдтэ нэмэлтэ бүлэгүүд нээгдэнэ. Энэ удаа тус сэсэрлигтэ дүрбэ наһа гүйсэһэн 60 үхибүү хүлээн абаа. Тиихэдэ эдыл шэнээн үхибүүн сэсэрлигһээ хотын нургуулинууд руу дэбжүүлэгдэбэ. Тиихэдэ саадта хүдэлдэг хүмүүжүүлэгшэдэй 2 үхибүүн баһал нургуулиин шаби болобо. Эдэ бүгэдые һайндэрэй дулаахан оршондо хүгжэм заадаг Любовь Борисовна тэмдэглэбэ. Уяң нугархай багашуулай һайхан хатар, уянгата дуунууд һайндэрые гансата шэмэглээдхибэ.

Сарюуна ЭРДЫНЕЕВА,
Р-Н. БАЗАРОВАЙ
фото-
зурагууд.

